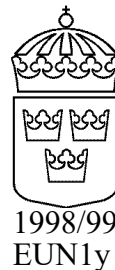

EU-nämndens yttrande

1998/99:EUN1y

Verksamheten i Europeiska unionen under 1998
(skr. 1998/99:60)

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har den 13 april 1999 beslutat att ge bl.a. EU-nämnden tillfälle att senast den 23 april yttra sig över regeringens skrivelse 1998/99:60 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 1998. EU-nämnden behandlar i sitt yttrande både övergripande frågor som gäller skrivelsens innehåll och regeringens samråd med riksdagen i EU-frågor. Nämnden tar vidare upp vissa frågor på olika sakområden som nämnden funnit särskild anledning att uppmärksamma.

Regeringens skrivelse

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under år 1998. Skrivelsen behandlar Europeiska unionens övergripande utveckling, det ekonomiska och sociala samarbetet, unionens förbindelser med omvärlden, samarbetet i rättsliga och inrikes frågor samt unionens institutioner m.m. Vidare redovisas förberedelserna för Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd.

EU-nämnden

Enligt 10 kap. 4 § riksdagsordningen är EU-nämnden riksdagens organ för samråd med regeringen i frågor som gäller Europeiska unionen. Regeringen skall, enligt 10 kap. 5 § riksdagsordningen, informera och samråda med nämnden om frågor som skall bli behandlade i Europeiska unionens råd och i andra frågor som EU-nämnden bestämmer.

Allmänna synpunkter på innehållet i skrivelsen

Enligt 10 kap. 1 § riksdagsordningen skall regeringen fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen samt varje år till riksdagen lämna en skrivelse med berättelse över verksamheten i Europeiska unionen. Vid tillkomsten av 10 kap. 1 § riksdagsordningen (tidigare 3 kap. 6 § andra stycket riksdagsordningen) behandlades inte särskilt frågan om vad regeringens årliga skrivelse till riksdagen om verksamheten i Europeiska unionen bör innehålla. I regeringens proposition

1994/95:19 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen framhölls endast (Del 1, s. 537 f.) att rådet årligen utfärdar ett stort antal mindre viktiga rättsakter som publiceras i Europeiska gemenskapernas tidning (EGT), varför det i skrivelsen borde anges viktiga rättsakter som rådet har beslutat under året och att skrivelsens närmare innehåll i övrigt fick vara en sak för regeringen att ta ställning till inför skrivelsens avlämnande.

De första årliga skrivelserna avgavs i mars 1996, mars 1997 och i februari 1998. Årets skrivelse följer i stort sett samma mönster och uppbyggnad som de tidigare skrivelserna med vissa variationer beroende på utvecklingen inom Europeiska unionen.

EU-nämnden, som inte tidigare har beretts tillfälle att yttra sig över föregående års skrivelser, kan konstatera att årets skrivelse innehåller en mycket utförlig och värdefull redogörelse över verksamheten i Europeiska unionen under 1998, som täcker alla delar av unionssamarbetet. Den liknar därvid i flera avseenden den allmänna rapport om Europeiska unionens verksamhet som Europeiska kommissionen årligen avger till Europaparlamentet och som också innehåller en mycket fyllig faktaredovisning.

Förutom att fylla ett informationsbehov måste enligt EU-nämnden avsikten med den svenska skrivelsen också vara att riksdagen i efterhand skall kunna kontrollera att regeringen har fullgjort sin informations- och samrådsskyldighet gentemot riksdagen. På endast ett fåtal sakområden redovisas i skrivelsen hur Sverige har röstat i ministerrådet. På vissa sakområden framgår mera utförligt Sveriges allmänna prioriteringar. Det gäller naturligen främst de av Sverige särskilt prioriterade områdena, såsom t.ex. miljö- och konsumentpolitiken. Konstitutionsutskottet framhåller dock i sitt betänkande 1998/99: KU11 EU-frågornas behandling i riksdag och regering (s. 19) att det i skrivelsen för 1997 återfinns mer information om regeringens agerande och ställningstagande än i tidigare skrivelser. Beträffande ställningstaganden inom EU:s olika sakområden erinrar utskottet i det sammanhanget också om sitt tidigare påpekande att regeringen kan lämna skrivelser till riksdagen om arbetet i EU inom ett visst område. Liksom konstitutionsutskottet välkomnar EU-nämnden att regeringen redovisar sin syn på utvecklingen i EU i skrivelser och propositioner, vilka blir föremål för riksdagsbehandling. I sådana skrivelser och propositioner är det också lämpligt att regeringen redovisar hur informations- och samrådsskyldigheten gentemot riksdagen har fullgjorts. I fråga om den aktuella skrivelsen om verksamheten i Europeiska unionen under 1998 återfinns emellertid – till skillnad från förra årets skrivelse som innehöll ett avsnitt om samrådet med riksdagen beträffande 1996 års regeringskonferens – inte på någon punkt någon redogörelse för det informations- och samrådsförfarande gentemot riksdagen som regleras i 10 kap. riksdagsordningen, vilket hade varit önskvärt. De frågor som behandlas i skrivelsen berör dock i allmänhet sådana frågor som har varit föremål för samråd i EU-nämnden och där det har funnits en majoritet som stöder regeringens standpunkt.

Sammanfattningsvis anser EU-nämnden att det i regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen framdeles bör tydligare framgå hur Sverige har röstat i ministerrådet och hur regeringen har fullgjort sin informations- och samrådsskyldighet gentemot riksdagen.

Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen

I skrivelsen (Del 1) redogörs utförligt för det övergripande samarbetet i unionen och för Sveriges prioriterade frågor i unionen samt för Europeiska rådets möten i Cardiff, Pörschach och i Wien (avsnitt 1 och 2). Vidare redogörs för Agenda 2000 och i det sammanhanget både för utvidgningsprocessen med nya medlemmar och det s.k. reformpaketet (avsnitt 3). Slutligen redogörs i denna del för EMU-besluten och den svenska regeringens agerande i EMU-frågan (avsnitt 4) samt för Amsterdamfördraget (avsnitt 5). EU-nämnden har kontinuerligt följt den övergripande utvecklingen i unionen, främst genom samrådsförfarandet med regeringen, men också inom ramen för samarbetet inom COSAC (La Conférence des organes spécialisés dans les affaires communautaires) då representanter från Europakommittéerna i EU och Europaparlamentet träffas och genom studieresor och besök.

EU:s utvidgning (avsnitt 3.1)

I skrivelsen redovisar regeringen vad som skett hitintills i fråga om EU:s utvidgning. Nämnden har informerats av och samrått med regeringen inför Europeiska rådets och ministerrådets behandling av kommissionens översynsrapporter om kandidatländernas framsteg. Nämnden har också haft och kommer även i fortsättningen att ha bilaterala kontakter med parlamenten i de olika kandidatländerna. Representanter från kandidatländerna har också deltagit som observatörer vid de nyssnämnda COSAC-konferenserna. Nämnden vill gärna framhålla att det är viktigt att regeringen även i fortsättningen kontinuerligt informerar och samråder med nämnden om den fortsatta utvecklingen av utvidgningsprocessen.

EU:s reformering (avsnitt 3.2)

Regeringen redogör vidare för EU:s reformprocess, kallad Agenda 2000. Denna mycket viktiga förhandling har noga följts av EU-nämnden. Förutom information och samråd inför respektive ministerråd har nämnden också fått kontinuerlig information från regeringen genom en särskild beredningsgrupp med en representant för varje parti. I februari 1999 ordnade nämnden också en offentlig utfrågning om Agenda 2000 och under det slutliga toppmötet i Berlin den 24–25 mars 1999 hade nämnden flera telefonöverläggningar med den svenska förhandlingsdelegationen i Berlin.

Den ekonomiska och monetära unionen (EMU) (avsnitt 4)

Regeringen ger i skrivelsen en redovisning av hur den ekonomiska och monetära unionen utvecklats. Den 1–3 maj 1998 fattade rådet, i dess sammansättning av stats- eller regeringschefer, beslut om vilka medlemsstater som skulle ingå i valutaunionen från starten den 1 januari 1999. De fyra EU-medlemsstaterna Sverige, Storbritannien, Danmark och Grekland skulle inte delta från starten. Vidare görs i skrivelsen en sammanfattande redovisning av det svenska konvergensprogrammet som utarbetats i enlighet med den stabi-

litets- och tillväxtpakt som beslutades av rådet i juli 1997. Programmet överlämnades till kommissionen den 22 december 1998. EU-nämnden har kontinuerligt följt frågor som rör den ekonomiska och monetära unionen. Samråd med regeringen har även skett i samband med utarbetandet av det svenska konvergensprogrammet.

Amsterdamfördraget (avsnitt 5)

EU-nämnden har fortlöpande följt ratifikationsprocessen beträffande Amsterdamfördraget samt i samband med information och samråd inför minister rådets olika möten diskuterat de åtgärder som skall och bör vidtas i anledning av fördraget, som träder i kraft den 1 maj 1999. EU-nämnden hade under förhandlingarna om fördraget ett intensivt samråd med regeringen.

Frågor som är särskilt viktiga och som kommer att noga följas av nämnden är bl.a. den rättsakt som skall antas med regler och allmänna villkor för hur ledamöterna av Europaparlamentet skall fullgöra sina uppgifter, kommissionens förslag om tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (se nedan), tillämpningen av de nya instrumenten inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt genomförandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och samarbetet inom tredje pelaren som omfattar tillämpning av vissa nya beslutsinstrument.

Enligt uppgift kommer Europeiska rådet under 1999 att besluta att inleda en regeringskonferens för att se över de institutionella frågorna i EU, som inte blev lösta genom Amsterdamfördraget. Det handlar bl.a. om antalet kommissionärer och röstviktningen i rådet. EU-nämnden förutsätter att, om så sker, regeringen kommer att samråda med nämnden och hålla nämnden kontinuerligt informerad på samma sätt som skett tidigare.

Det ekonomiska och sociala samarbetsområdet

Tillväxt och sysselsättning (avsnitt 6)

I skrivelsen redogör regeringen för EU:s sysselsättningssamarbete. Detta samarbete kom också att präglade en stor del av EU-nämndens verksamhet, framför allt under våren 1998. Regeringen informerade och samrådde med nämnden dels angående den svenska handlingsplanen, dels angående förberedelsearbetet inför Europeiska rådets möten i Cardiff respektive Wien. Sysselsättningen behandlades på såväl Ekofinmöten som rådsmöten angående arbetsmarknad och sociala frågor, och inför dessa möten samrådde både arbetsmarknadsministern och finansministern med nämnden. Frågan har föranlett mycket omfattande diskussioner i nämnden. Nämnden har däremot inte fått någon närmare information om det s.k. trilaterala samarbete som pågått mellan Sverige, Storbritannien och Italien med bl.a. gemensamma förslag på arbetsmarknadsprojekt och förslag till reviderade riktlinjer på jämställdhetsområdet.

Svenska övergångsregler (avsnitt 8)

Regeringen redovisar i skrivelsen en del av de övergångsregler som Sverige erhöll i samband med medlemskapsförhandlingarna. De regler som redovisas rör huvudsakligen sådana som var bestämda till tre eller fyra år och som följaktligen löpt ut vid årsskiftet 1997/98 eller 1998/99. EU-nämnden anser att det är en värdefull redovisning och konstaterar i likhet med regeringen att övergångsperioderna på många, ofta viktiga, svenska områden använts till att ändra eller påbörja förändringar av gemenskapens regler. EU-nämnden anser dock att det hade varit bra om regeringen i skrivelsen redovisat läget beträffande samtliga nu gällande övergångsregler som Sverige erhållit.

Skatter (avsnitt 11)

EU-nämnden har haft ett omfattande och regelmässigt samråd med regeringen om samtliga skattefrågor som tagits upp på ministerrådet för ekonomiska och finansiella frågor. Även frågor som har diskuterats på s.k. informella rådsmöten på det ekonomiska och finansiella området har nämnden informerats om. En fråga som särskilt diskuterats är reglerna för den skattefria försäljningen av bl.a. alkoholdrycker och tobaksvaror. Någon information inför behandlingen av denna fråga vid Europeiska rådets möte i Wien i december 1998 har emellertid inte förekommit.

Folkhälsa (avsnitt 12.10)

På detta område redogörs i skrivelsen (avsnitt 12.10.2) för direktivet om tobaksreklam (98/43/EG, EGT L 213, 30.7.98) som antogs av ministerrådet den 22 juni 1998 med kvalificerad majoritet. EU-nämnden finner redogörelsen knapphändig, särskilt mot bakgrund av de diskussioner som ägde rum såväl i konstitutionsutskottet som i EU-nämnden innan regeringen kunde få stöd för sin position att rösta ja till en gemensam ståndpunkt. Den gemensamma ståndpunkten antogs av rådet först den 12 februari 1998; vid rådsmötet den 4 december 1997 nåddes politisk enighet med kvalificerad majoritet om den gemensamma ståndpunkten. Problemen rörde främst direktivets förenlighet med det undantag som finns i tryckfrihetsförordningen (TF) beträffande kommersiella annonser. Inte heller finns i skrivelsen någon uppgift om att direktivet av andra skäl inte är helt oomstritt. I Europaparlamentet vållade direktivet stor debatt, och enligt uppgift finns i EG-domstolen ett mål anhängiggjort där det yrkas att direktivet skall ogiltigförklaras. EU-nämnden noterar att direktivet inte återfinns i skrivelsens bilaga 1 som upptar viktigare förordningar, direktiv och beslut antagna av rådet under 1998.

Näringspolitik (avsnitt 14)

På området för näringspolitik nämns i skrivelsen i avsnittet om regeltillämpning (avsnitt 14.5.1) den franska statens stöd på 28 miljarder kronor till Air France. Kommissionen ansåg i ett beslut den 27 juli 1994 att detta stöd var förenligt med artikel 92.3c i EG-fördraget. Ett antal europeiska flygbolag,

däribland SAS, väckte talan mot beslutet och yrkade att det skulle ogiltigförklaras. Förstainstansrätten beslöt i dom den 25 juni 1998 att kommissionens beslut skulle ogiltigförklaras på grund av att det var bristfälligt motiverat när det gällde dels inköpet av ett antal nya flygplan, dels Air Frances ställning på linjer till destinationer utanför EES-området. I skrivelsen sägs endast att Sverige intervenerade 1995 och framförde argument till förstainstansrätten där en del av ärendet prövats. Vidare sägs att rätten meddelade sin dom i juni 1998, där man delvis gav Sverige rätt. Det framgår emellertid inte av redogörelsen vad Sveriges intervention gick ut på och vilket innehåll domen hade. Det kan också noteras att målet inte nämns i skrivelsens bilaga 3, i vilken svenska mål i EG-domstolen och förstainstansrätten under 1998 redovisas.

I avsnittet om turism (avsnitt 14.6) redovisas kommissionens förslag till rådsbeslut om ett första flerårigt program till stöd för europeisk turism (1997–2000) – Philoxenia. I skrivelsen sägs att det rätt delade meningar om behovet av ett program till stöd för europeisk turism och att Sverige på ministerrådet för inre marknadsfrågor den 7 december 1998 tillhörde dem som röstade emot programmet. De närmare omständigheterna bakom Sveriges agerande när det gäller det föreslagna turistprogrammet redovisas emellertid inte. Konstitutionsutskottet har tagit upp regeringens tidigare handläggning av ärendet i sitt granskningsbetänkande 1997/98:KU25.

Den gemensamma jordbrukspolitiken (avsnitt 16)

EU-nämnden har fortlöpande följt utvecklingen på jordbrukspolitiken område, inte minst som framgått inom ramen för Agenda 2000-förhandlingarna. Ett område som också uppmärksammats av nämnden, men som inte nämns i skrivelsen, är det nya agromonetära systemet som införs genom två förordningar som antagits av rådet den 15 december 1998.

Parallellimport av märkesvaror (avsnitt 22.4.2)

EG-domstolens dom i det s.k. Silhouettemålet (mål nr C-355/96) angående parallellimport av varor från länder utanför EES redovisas i skrivelsen. Domstolens dom innebar att sådan import inte längre fick förekomma. Detta föranledde att regeringen tog initiativ till en diskussion angående dessa frågor vid inre marknadsrådet. Regeringens initiativ har fått ett brett stöd i EU-nämnden.

Europeiska unionens förbindelser med omvärlden

Utrikes- och säkerhetspolitik (avsnitt 30)

I skrivelsen framhålls att EU för första gången fattat ett beslut om en gemensam åtgärd på grundval av artikel J 4.2 i Unionsfördraget, genom vilket EU anmodade Västeuropeiska unionen (VEU) att slutföra en genomförbarhetsstudie av möjliga alternativ för internationella polisiära insatser i Albanien för att bistå de albanska myndigheterna. Därutöver har det enligt skrivelsen antagits gemensamma åtgärder på grundval av samma artikel om stöd till

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) för övervakning av situationen i Kosovo samt en begäran om VEU:s medverkan i en minröjningsinsats i Kroatien. Det sistnämnda beslutet har EU-nämnden informerats om, dock ej de bägge förstnämnda.

Vidare nämns i skrivelsen att diskussioner om utvecklingen av en europeisk säkerhets- och försvarspolitik har förts under året och väntas fortsätta under det kommande året samt att de nya impulser som tillförts debatten om en stärkt europeisk krishanteringsförmåga välkomnades vid Europeiska rådets möte i Wien. Någon rapportering till EU-nämnden om dessa diskussioner har inte skett under 1998. EU-nämnden har dock nyligen inför ett informellt utrikesministermöte i mars detta år informerats om och diskuterat dessa frågor.

I övrigt har EU-nämnden kontinuerligt följt utvecklingen inom det utrikespolitiska området genom ofta återkommande informations- och samrådstillfällen med regeringen. Bl.a. har frågan om uppförandekoden för vapenexport diskuterats utförligt i nämnden. Däremot har samråd med nämnden inte ägt rum beträffande den gemensamma åtgärden som antogs av ministerrådet den 17 december och som avser kampen mot spridning av lätta vapen.

Den gemensamma handelspolitiken, utvecklingssamarbetet, regionala förbindelser (avsnitt 31, 32 och 33)

I skrivelsen lämnas en utförlig redogörelse för frågorna inom EU:s gemensamma handelspolitik, utvecklingssamarbete och EU:s bilaterala och regionala förbindelser. EU-nämnden följer fortlöpande också dessa frågor i samband med att de kommer upp på dagordningen för ministerråden för allmänna frågor och utvecklingsfrågor. EU-nämnden förutsätter att regeringen informerar och samråder med nämnden inför de nya multilaterala handelsförhandlingarna inom WTO.

På utvecklingsområdet har bl.a. förhandlingarna mellan EG och länderna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS-länderna) uppmärksamats i EU-nämnden. När det gäller EU:s bilaterala och regionala förbindelser har nämnden vid flera tillfällen diskuterat relationerna med Ryssland, bl.a. livsmedelsbiståndet, som är en fråga som stått på dagordningen också för ministerråden för ekonomiska och finansiella frågor respektive jordbruksfrågor. Vidare har givetvis situationen på Balkan diskuterats vid ett antal tillfällen. Inom ramen för utvidgningsförhandlingarna och Europeiska konferensen i mars 1998 har också Turkiets relationer med EU debatterats. I fråga om Sydafrika har regeringen haft ett brett stöd i EU-nämnden för att så snart som möjligt få till stånd ett samarbetsavtal inklusive frihandelsavtal mellan EG och Sydafrika. Detta avtal godkändes sedermera vid toppmötet i Berlin i mars 1999. Det transatlantiska samarbetet har också stått på dagordningen och i det sammanhanget den s.k. banantvisten mellan EU och USA.

Samarbetet i rättsliga och inrikes frågor

I skrivelsen behandlas både det civilrättsliga och det straffrättsliga samarbetet inom EU, liksom frågor om polis- och tullsamarbete och invandring och asyl. Detta är frågor som också noga följs av EU-nämnden. Beträffande Schengensamarbetet har EU-nämnden tidigare informerats om förhandlingarna om avtalet om Sveriges anslutning till Schengenkonventionen, som undertecknades i december 1996.

Straffrättsligt samarbete m.m. (avsnitt 35.2)

Regeringen redogör i skrivelsen bl.a. för en gemensam åtgärd om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott, som antogs av rådet i december 1998. Åtgärden innehåller en definition av vad som avses med en kriminell organisation vid tillämpningen av den gemensamma åtgärden. Kriminaliseringen knyter an till deltagandet i organisationens brottsliga aktiviteter. Denna fråga har behandlats i EU-nämnden vid flera tillfällen och den har varit mycket omdiskuterad. Enligt skrivelsen är åtgärden så utformad att det inte torde krävas några svenska lagändringar för att Sverige skall leva upp till åtagandena. Justitieministern har för EU-nämnden också uppgett att åtgärden inte kommer att kräva någon lagändring i Sverige.

EU:s institutioner m.m.

Rådet, Europeiska kommissionen m.m. (avsnitt 39.1–11)

I skrivelsen lämnas en kort redogörelse över EU:s institutioner. EU-nämnden vill framhålla att det skulle vara värdefullt om skrivelsen också innehöll en sammanställning över de rådsmöten som förevarit under året och hur Sverige varit representerat vid dessa. Beträffande viktigare frågor borde det också, som tidigare nämnts, anges i skrivelsen hur Sverige har röstat i rådet. Vidare borde skrivelsen innehålla en förteckning över alla viktigare förslag som kommissionen lämnat under året.

Till skrivelsen bifogas en förteckning över svenska mål i EG-domstolen och förstainstansrätten 1998 (dvs. mål där svenska domstolar har begärt förhandsavgörande och mål där Sverige har intervenerat) samt över viktiga domar meddelade av EG-domstolen under 1998. På grund av EG-domstolens stora betydelse för EG:s rättsutveckling är en sådan redovisning mycket värdefull. EU-nämnden vill framhålla att det vore önskvärt om skrivelsen också hade omfattat redovisning av andra viktiga mål där Sverige har yttrat sig och viktiga domar från förstainstansrätten.

Personalpolitik i EU-institutionerna (avsnitt 39.12)

Frågan om personalpolitik i EU-institutionerna tas upp i skrivelsen. Regeringen har nått framgångar på detta område; bl.a. har tjänsteföreskrifterna genom en förordning ändrats i positiv riktning vad gäller jämställdhetsområdet. Det kan noteras att denna förordning (EG) nr 781/98 som rådet antog

den 7 april 1998 dock inte återfinns i skrivelsens bilaga 1 över viktigare förordningar, direktiv och beslut antagna av rådet under 1998. EU-nämnden kan erinra om att frågan om personalpolitiken i EU:s institutioner och tjänstemännens yttrandefrihet togs upp i nämnden under hösten 1996 i samband med samrådet kring 1996 års regeringskonferens. I det sammanhanget förklarade företrädare för regeringen att man hoppades att successivt kunna bryta upp den kultur av större slutenhet som i dag finns i EU:s institutioner och som även påverkar synen på personalpolitik så att institutionerna i framtiden fungerar och agerar på ett annat sätt. EU-nämnden finner det angeläget att tjänsteföreskrifterna kan utformas i en sådan riktning.

Öppenhet och insyn (avsnitt 39.13)

Som en följd av de nya bestämmelserna i Amsterdamfördraget om öppenhet har arbetet inletts med att utarbeta en rättsakt, som skall reglera allmänna principer och sekretessregler för handlingars offentlighet i Europaparlamentet, rådet och kommissionen. I syfte att på ett tidigt stadium påverka utformningen av kommissionens förslag till rättsakt har regeringen överlämnat en promemoria till kommissionen, med en redogörelse för Sveriges inställning i principfrågor gällande rättsakten. Regeringen anser att både inkommande och upprättade handlingar skall omfattas av reglerna. Beträffande sekretessregler anser regeringen att öppenhet skall vara huvudregeln, men att sekretess kan få förekomma med hänsyn till handlingens innehåll. Detaljerade regler för när sekretess skall tillämpas i enskilda fall bör utformas, tillika direktiv för hur institutionerna skall hantera ärenden som rör utlämnande av handling. Handlingarna skall diarieföras i offentligt register. Vid begäran om utlämning skall institutionerna inte tillåtas efterfråga syftet med begäran. Regeringen anser vidare att instrumentet för rättsakten bör vara ett beslut.

EU-nämnden har inte informerats om den ovan nämnda promemorian.

EU-nämnden vill betona att frågan är av mycket stor vikt. Rättsakten kommer att behandlas i enlighet med medbeslutandeförfarandet och kommer att bli föremål för samråd i EU-nämnden. Rättsakten skall antas inom två år från det att Amsterdamfördraget har trätt i kraft, dvs. senast den 1 maj 2001. EU-nämnden vill i sammanhanget erinra om samrådet i öppenhetsfrågor under regeringskonferensen inför Amsterdamfördraget, där nämnden gav regeringen sitt stöd i dess arbete för att öka öppenheten inom EU.

Överträdelseärenden (avsnitt 39.15)

Regeringen redogör i skrivelsen också för de överträdelseärenden som inletts mot Sverige. EU-nämnden anser att en sådan redovisning är mycket viktig men att det i skrivelsen även borde redovisas mera utförligt vilka frågor överträdelseärendena gäller, eftersom dessa ärenden kan beröra lagstiftning som har beslutats av riksdagen.

Förberedelserna inför Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd våren 2001 (avsnitt 40.1)

Det förberedelsearbete som genomförts för att förbereda Sverige för ordförandeskapet våren år 2001 beskrivs i skrivelsen. Ordförandeskapet innebär att Sverige skall leda arbetet i ministerrådet och representera rådet gentemot andra EU-institutioner, internationella organisationer samt länder utanför EU.

EU-nämnden vill erinra om den betydelse som vanligtvis tillmäts ordförandeskapsperioden. Ett väl genomfört ordförandeskap skapar respekt i relation till andra medlemsstater och lägger en god grund för fortsatt samarbete inom EU. Det är EU-nämndens bedömning att det påbörjade förberedelsearbetet är av stor betydelse för möjligheterna för Sverige att genomföra ett framgångsrikt ordförandeskap. Nämnden välkomnar därför den bemanningsplanering som synes innebära en omfattande utbildningsprocess för berörda nyckelpersoner och lägga en god grund för Sveriges agerande som EU:s ordförandeland.

Skrivelsen behandlar däremot inte frågan om samrådet med riksdagen och EU-nämnden. Nämnden vill dock redan i detta skede beröra denna fråga i relation till det kommande svenska ordförandeskapet i EU. Regeringen konstaterar i skrivelsen att ordförandeskapets viktigaste uppgift är att föra EU:s gemensamma dagordning framåt. Det innebär att endast ett mindre utrymme torde finnas för att lyfta fram svenska profilfrågor i arbetet. EU-nämnden instämmer i denna bedömning. Samtidigt måste naturligtvis svenska ståndpunkter i vanlig ordning tas fram och stämmas av i riksdagen i bl.a. samråd med EU-nämnden. Det gäller även Sveriges politiska prioriteringar inför ordförandeskapet. I många fall torde det i praktiken bli svårt att åtskilja de båda roller som Sverige kommer att ha som ordförandeland respektive medlemsstatsdelegation i ministerrådet. Sveriges agerande som ordförande kan inte ske fristående från den svenska positionen i en specifik fråga utan det torde föreligga ett ömsesidigt samspel och beroende mellan dessa båda roller. Mot denna bakgrund är nämndens uppfattning den att de reguljära samråd som äger rum inför ministerrådsmöten inte bara skall innebära att svenska ståndpunkter i enskilda frågor stäms av utan att i största möjliga utsträckning information ges och samråd sker om hur Sverige som ordförandeland avser agera.

EU-nämnden vill också framhålla att ordförandeskapet kommer att innebära att riksdagens arbete påtagligt kommer att påverkas på olika sätt; bl.a. kommer riksdagen och dess olika organ att bli värd för ett stort antal internationella möten och konferenser.

Svenskan i EU (avsnitt 40.2)

Regeringen betonar i skrivelsen att det svenska språkets ställning som ett av de officiella EU-språken är av stor principiell betydelse. En god kommunikation med EU:s institutioner på det egna språket är ett effektivt medel för fortsatta strävanden efter större öppenhet i och djupare demokratisk förankring av EU-samarbetet. EU-nämnden instämmer i detta och vill samtidigt

särskilt understryka vikten av att svenskans status som officiellt EU-språk kan utvecklas ytterligare. Inte minst är det från demokratisk synpunkt av stor betydelse att EU-dokument föreligger på svenska inför samråd i nämnden. En förstärkning av det svenska språkets status är av särskilt stor betydelse inför det kommande svenska ordförandeskapet i EU.

Stockholm den 23 april 1999

På EU-nämndens vägnar

Sören Lekberg

I beslutet har deltagit: Sören Lekberg (s), Lars Tobisson (m), Maggi Mikaelsson (v), Christina Axelsson (s), Willy Söderdahl (v), Per Westerberg (m), Yvonne Ruwaida (mp), Karl-Göran Biörsmark (fp), Sonia Karlsson (s), Paavo Vallius (s), Mikael Odenberg (m), Dan Ericsson (kd), Majléne Westerlund Panke (s), Birgitta Wistrand (m), Per-Olof Svensson (s) och Agne Hansson (c).

Innehållsförteckning

Till utrikesutskottet.....	1
Regeringens skrivelse	1
EU-nämnden.....	1
Allmänna synpunkter på innehållet i skrivelsen.....	1
Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen.....	3
EU:s utvidgning (avsnitt 3.1)	3
EU:s reformering (avsnitt 3.2).....	3
Den ekonomiska och monetära unionen (EMU) (avsnitt 4).....	3
Amsterdamfördraget (avsnitt 5)	4
Det ekonomiska och sociala samarbetsområdet	4
Tillväxt och sysselsättning (avsnitt 6)	4
Svenska övergångsregler (avsnitt 8).....	5
Skatter (avsnitt 11)	5
Folkhälsa (avsnitt 12.10)	5
Näringspolitik (avsnitt 14)	5
Den gemensamma jordbrukspolitiken (avsnitt 16).....	6
Parallellimport av märkesvaror (avsnitt 22.4.2)	6
Europeiska unionens förbindelser med omvärlden	6
Utrikes- och säkerhetspolitik (avsnitt 30).....	6
Den gemensamma handelspolitiken, utvecklingssamarbetet, regionala förbindelser (avsnitt 31, 32 och 33).....	7
Samarbetet i rättsliga och inrikes frågor	8
Straffrättsligt samarbete m.m. (avsnitt 35.2)	8
EU:s institutioner m.m.	8
Rådet, Europeiska kommissionen m.m. (avsnitt 39.1–11)	8
Personalpolitik i EU-institutionerna (avsnitt 39.12).....	8
Öppenhet och insyn (avsnitt 39.13).....	9
Överträdelseärenden (avsnitt 39.15).....	9
Förberedelserna inför Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd våren 2001 (avsnitt 40.1).....	10
Svenskan i EU (avsnitt 40.2).....	10